

Presentació del llibre “Catalanisme federalista”, de Miquel Iceta

INTERVENCIÓ DE JOSÉ MONTILLA

12 de desembre de 2007

Bona tarda Miquel, amigues i amics,

No deixa de ser paradoxal que, en aquest temps de forta crítica de la classe política i de devaluació del seu prestigi, visquem una certa revifalla de reflexions i de propostes que alimenten el debat polític. Unes més superficials, més mediàtiques, més cojuturals, d'altres més de fons.

En aquest sentit comparteixo amb en Miquel Iceta el convenciment que darrera de l'anomenat “desprestigi de la política” el que hi ha, sovint, és una orfandat creixent de veritable política amb sentit.

És a dir, de la necessària preeminència dels interessos col·lectius en el debat polític.

De la necessitat de partits polítics que actuïn de forma coherent amb els valors que volen representar i amb el projecte que defensen.

D'un excés de tacticismes tan acusat que sovint fa pensar que la política ha quedat reduïda a un joc epidèrmic d'interessos electorals permanent.

Aquesta setmana hem tingut una altre exemple de comportament, també oportunista i contradictori: el veto promogut per CiU als pressupostos generals de l'Estat que contempen la major inversió coneguda a Catalunya a la seva història.

I el que és pitjor, els mateixos que voten en contra dels Pressupostos, que han votat en contra o que els han vetat, argumenten que no cal preocupar-se perquè en darrer terme aquests pressupostos s'aprovaran.

És clar que s'aprovaran amb els vots d'altres formacions polítiques. No amb els seus. Els pressupostos seran aprovats amb els vots decisius dels diputats socialistes catalans.

Amb el seu veto, CiU està perjudicant i ha perjudicat els interessos dels veïns de Sants i l'Hospitalet, o a Molins de Rei, les polítiques d'integració dels immigrants i de Recerca, algunes d'aquestes partides es perdran. Ja veurem si les podrem recuperar.

Per tant, quina falta de coherència! Què deuen pensar els ciutadans, d'uns representants que voten en un sentit però no volen que tinguin efecte els seus actes?

Una actitud veritablement assenyada i responsable; una actitud de sentit comú, que tant reclamen alguns, exigiria deixar de banda aquest tacticisme i votar a favor dels pressupostos.

Algunes formacions polítiques potser es poden permetre el luxe de dir que no als millors pressupostos de la història. Però Catalunya, el país, no. I no s'ho pot permetre perquè cal solucionar problemes que arrosseguem des de fa molts anys. No ens podem permetre perdre més temps. Per tant, els demano que actuïn amb sentit de responsabilitat. Amb responsabilitat i sentit de país. Els demano seny i responsabilitat.

Perquè, altrament, quina reacció podem esperar de la ciutadania, davant d'aquest comportament? Ja els ho dic: més desconcert, més allunyament, més desafecció.

I no vull ni pensar que aquest sigui l'objectiu inconfessable d'alguns.

Bé, els parlava de la necessitat d'una política de sentit. Una política que demana, a tots els nivells, una acció dels govern i de governs, argumentada i coherent, que doni resposta a les dificultats i les inquietuds reals dels ciutadans.

Modestament, aquest convenciment és el que ha orientat i orienta la meva actuació, i he volgut que impregni la manera de fer del govern de Catalunya. El temps i els ciutadans ens diran fins a quin punt ho haurem aconseguit.

Però tornant al llibre que ens ha convocat aquesta tarda, vull destacar-ne l'evident oportunitat. Oportunitat en el sentit de conveniència, de necessitat política.

Aquest conjunt de textos d'en Miquel Iceta i les dues addendes, que recullen les vibrants intervencions, jo les vaig poder escoltar, de Manuela de Madre i Isidre Molas a les Corts espanyoles en defensa del nou Estatut de Catalunya, expressen una idea clara de país i un projecte dispost a servir-lo.

Un projecte per a Catalunya que promovem els socialistes i que comparteixen molts i molts ciutadans i ciutadanes.

En Miquel Iceta és un dels companys socialistes catalans que, probablement amb més encert i reiteració ha exposat i expressat el nostre projecte per a Catalunya. Un projecte que té les seves arrels en la nostra història recent i que han descrit, des dels inicis del projecte polític del PSC, veus diverses com les de Joan Reventós a Pasqual Maragall, passant per Isidre Molas, Raimon Obiols, Ernest Lluch, Joaquim Nadal, i tants d'altres.

La majoria de vosaltres el coneixeu prou bé en Miquel Iceta. Compartireu amb mi que és una persona que destil·la entusiasme per la vida i la política. Molts dels seus textos, recollits en aquest llibre, expressen de manera extravertida aquesta actitud vital, aquest optimisme de la voluntat, al que ell feia referència en les últimes paraules de la seva intervenció.

En Miquel Iceta és també una persona intel·ligent. Al llarg de la seva intensa trajectòria política –que va començar de molt jove i que conec de prop– ha donat moltes mostres del seu bon criteri.

Però potser el que més el caracteritza es la seva agudesament mental. Si sou prou a prop seu la podreu observar, fins i tot físicament: primer a la brillantor dels seus ulls, en tota l'expressivitat del seu rostre i finalment en la seva veu, en un discórrer dialècticament, amb ironia i profusió d'imatges.

En Miquel Iceta és un home mentalment intrèpid. Sense cap por a enfrontar-se a una idea nova. Li agrada alimentar el seu pensament de les més variades fonts intel·lectuals.

Així, sap utilitzar, amb la mateixa autoritat i semblant efecte, tant els escrits, abans citats, de Pi i Maragall com les cançons de Sisa. O tan aviat es pot recolzar en un pensament de Ferrater Mora com en l'admirable sentit comú de la seva mare – protagonista freqüent dels debats de la comissió executiva del nostre partit.

El llibre que avui presentem ens proporciona un dibuix acurat de les raons que ens van conduir, als socialistes catalans, a impulsar un nou Estatut per a Catalunya. I també permet veure amb claredat el determini amb què ho varem plantejar i entomar aquell repte.

Un camí que, com tots recordareu, no va ser fàcil. Que ens va exigir notables sacrificis, entre ells el més evident i clar: la precipitació del final de la setena legislatura del Parlament.

¿Què era doncs el que movia una ambició política tan poderosa que no va dubtar en sacrificar la continuïtat del mateix govern que la impulsava? Sens dubte, una idea de país profundament compromesa amb les llibertats, la justícia social i l'autogovern. Una idea que, en nom dels socialistes catalans, va defensar i representar amb dignitat, en l'impuls del nou Estatut, Pasqual Maragall.

Érem conscients que encarar amb èxit els reptes de la Catalunya d'avui i dels propers anys, la Catalunya dels més de set milions d'homes i dones, demanava/demana un govern amb majors capacitats i recursos.

Ens impulsava també el convenciment que una nació catalana plural i diversa, conscient de la seva fortalesa, constitueix una peça clau de l'Espanya plural i diversa en la que creiem.

Precisament els atacs més furibunds han vingut -i vénen- dels qui volen negar l'Espanya plural i voldrien recular a l'Espanya del passat. Dels qui insisteixen, una vegada i altra, en la necessitat de "tancar" l'evolució de l' Estat de les autonomies. Segurament perquè, posats a escollir, preferirien que no s'hagués "obert" mai.

Perquè darrere del combat contra el nou Estatut de Catalunya el que hi ha hagut ha estat la confrontació de dues concepcions i dos models d'Espanya. Un model centralista i uniformista davant d'una orientació plurinacional i federal de l'Estat.

Perquè així com a l'inici de la transició democràtica l'impuls del catalanisme va ser clau per a la existència i el desenvolupament del Estat de les Autonomies; una part d'aquest objectiu de la modernització d'Espanya ha estat fruit de l'impuls del catalanisme. Sense aquest impuls l'Estat de les autonomies no s'hauria pogut fer. I l'Estat de les autonomies ha estat l'eina per garantir, precisament, la modernització del conjunt d'Espanya. Dic que va ser clau per al desenvolupament de l'Estat de les autonomies, però avui trenta anys després, torna a ser l'impuls del catalanisme polític el que fa avançar el desenvolupament federal y plurinacional de l'Estat autonòmic. Amb Catalunya encapçalant-lo, amb els problemes que té sempre encapçalar els processos. Els que vénen darrera se n'aprofiten, és legítim. Òbviament sense la tensió i els problemes que comporta quan es fa de pioners i s'obren camins.

Aquesta és la clau de volta de la tensió política dels darrers anys a tota Espanya i que tant directament ens ha afectat a Catalunya. Recordava quan l'amic Jorba feia referència, parlant del discurs d'Azaña, l'estranger,

el concepte de l'estranger. Recordava que aquesta paraula l'he escoltada, fa molt poc, a Madrid. Fa un parell d'anys, quan es va acordar traslladar a Barcelona la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions. La presidenta de la comunitat de Madrid va dir que això era intolerable, que era una institució que marxava a l'estranger. El subconscient la va traïr.

En aquest combat polític també trobem, a Catalunya. Trobem a Catalunya els qui pensen “que no val la pena seguir-ho provant”, o “que potser seria millor que ens ho féssim tot sols”. Els que diuen que no val la pena continuar escrivint una història compartida d'anhels i de projectes amb la resta de pobles d'Espanya.

Ja ho sabeu, no es aquest el meu pensament, ni el de Miquel Iceta, ni el dels socialistes catalans. Sincerament penso que no és, avui per avui, el de la majoria dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

I dic això tot i ser plenament conscient dels problemes i dificultats recents i de les que sens dubte ens trobarem en el futur. Però crec que hi ha raons per confiar en la capacitat de fer avançar la realitat en el sentit que la majoria dels ciutadans de Catalunya desitgen.

Tinc confiança en la capacitat del catalanisme polític per impulsar no només la transformació i el progrés de Catalunya, sinó de seguir contribuint de manera decisiva en la conformació d'una Espanya plenament identificada i reconciliada amb la seva diversitat, i conscient de la seva pluralitat nacional i social.

Aquest és el catalanisme federalista que defensem els socialistes

catalans i que en Miquel Iceta presenta des de diferents perspectives en els seus textos.

Un catalanisme federalista que vol superar les concepcions reduccionistes de Catalunya. Tant la del nacionalisme espanyol que ens vol assimilar, homogeneïtzar, dissoldre en una realitat més gran; com la del nacionalisme català que voldria segregat Catalunya d'Espanya i, alhora, homogeneïtzar-la en una realitat més petita.

Un catalanisme federalista que, des de l'esquerra catalana, ha tingut i té formulacions compartides, tot i que alguns pensin –erròniament– que només ells l'expressen amb prou claredat.

Els socialistes ens identifiquem amb una Catalunya plural, diversa, que es reconeix en la seva trajectòria històrica i que comparteix un vocació de futur.

De la mateixa manera ens identifiquem amb una Espanya plurinacional, – que alguns expressen com una *nació de nacions*–, i que s'accepta en la seva diversitat i que té una voluntat integradora.

En definitiva els socialistes catalans defensem un catalanisme federalista. Un catalanisme reconciliat amb la realitat del moment històric que vivim.

Us parlo d'un catalanisme que proclama les virtuts democràtiques d'un poder polític cada cop més fragmentat, que va del l'àmbit local a l'europeu.

Un catalanisme que encapçala una voluntat col·lectiva d'autogovern, de

transformació de la nostra societat i que té la seva expressió genuïna en les institucions de Catalunya.

Que també s'expressa en la voluntat d'incidir i decidir en les institucions de govern de l'Estat i en la configuració de les polítiques europees. I que es reconeix en el vigor participatiu i la proximitat de les polítiques locals.

Un catalanisme que es reconeix en una realitat social i cultural diversa, que no s'espanta davant la diferència, sinó que, al contrari, valora la pluralitat d'oportunitats i la riquesa d'opcions de vida.

Un catalanisme que per a nosaltres, els socialistes, va lligat a la promoció de la integració i la justícia social.

Un catalanisme que s'afirma federalista perquè creu en el pacte. Perquè no creiem que la resposta a la complexitat del món passi per entestar-se en simplificar-lo.

I perquè estem convençuts que necessitem més federalistes de fora de Catalunya. Hi són, però cal anar a buscar-los i cal exhortar-los a expressar-se amb claredat.

En aquest sentit ens convé donar a conèixer el llibre de Miquel Iceta fora de Catalunya. És necessari explicar la concepció federal de Espanya que tenim i defensem els socialistes catalans.

Però -tornant al començament- la primera i fonamental manera d'afirmar una determinada manera d'entendre Espanya des de Catalunya, és actuant amb determinació en la defensa del nostre autogovern.

Així ho hem fet lluitant per l'aprovació del nou Estatut.

Així ho estem fem desplegant les seves previsions.

I així ho estem fent i ho farem quan negociem les noves competències i el nou sistema de finançament.

Així ho farem, actuant assenyadament però amb tota la determinació, sigui quin sigui el resultat del pas de l'Estatut pel Tribunal Constitucional.

L'afirmació de l'autogovern de Catalunya des de la lleialtat institucional i des de la voluntat de compartir, de pactar, és el únic camí per enfortir l'Espanya federal en la que creiem.

I els primers responsables de l'afirmació de l'autogovern som els catalans. La identificació i la lleialtat dels ciutadans cap a les institucions públiques és la primera condició necessària per reforçar l'autogovern.

I aquesta identificació i lleialtat només es consoliden si els polítics guanyem la confiança dels ciutadans. I això, tornant a l'inici de les meves paraules, exigeix polítiques amb sentit. És a dir polítiques que s'orientin cap als principals problemes i anhels dels ciutadans.

Una política amb sentit no pot acceptar la consolidació de zones creixents de la vida col·lectiva que s'apartin del àmbit de la decisió política i pública.

Exemples d'aquesta actitud han estat, durant anys, l'absència d'una veritable política d'habitatge o el dèficit continuat en el manteniment i les inversions en infraestructures. Ara tot just estem assentant les bases per donar resposta a aquests dèficits.

En definitiva la recuperació de la política es condició necessària per reforçar l'autogovern.

Massa sovint ens trobem amb líders polítics instal·lats en el fatalisme i el pessimisme. I ja he dit que prefereixo mil vegades la crítica dura a l'acció del govern que l'extensió del descrèdit que es desprèn del pessimisme sistemàtic i de la manca de consideració cap als legítims representants de les institucions.

Al projecte del PSC hi ha arrelada una profunda confiança en la capacitat dels homes i dones per ordenar la seva convivència amb l'objectiu de millorar les condicions de la seva llibertat i de la justícia social.

En Miquel Iceta ha encapçalat més d'un cop el combat contra el pessimisme i la melangia a la política, com ell deia en la seva intervenció.

Aquest entusiasme i aquella intel·ligència que el caracteritzen, i que tan presents estan en aquest llibre, són les mateixes que cada dia li demanem tots plegats que posi al servei del progrés del nostre país.

Un entusiasme i una empena que també us demano a tots vosaltres, perquè el sapiguem transmetre i encomanar a la ciutadania de Catalunya.

Moltes gràcies.